

PARLAMENT EUROPEJSKI

2014 - 2019

Komisja Petycji

2014/2228(INI)

30.4.2015

OPINIA

Komisji Petycji

dla Komisji Handlu Międzynarodowego

w sprawie zaleceń dla Komisji Europejskiej dotyczących negocjacji w sprawie transatlantyckiego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego (TTIP)
(2014/2228(INI))

Sprawozdawca komisji opiniodawczej: Jarosław Wałęsa

PA_NonLeg

WSKAZÓWKI

Komisja Petycji zwraca się do Komisji Handlu Międzynarodowego, jako komisji przedmiotowo właściwej, o uwzględnienie w końcowym tekście projektu rezolucji następujących wskazówek:

- uwzględniając wytyczne z dnia 14 czerwca 2013 r. w zakresie negocjacji dotyczących transatlantyckiego partnerstwa w sprawie handlu i inwestycji (TTIP) między Unią Europejską a Stanami Zjednoczonymi Ameryki,
  - uwzględniając art. 206 i 207 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,
  - uwzględniając swoje wcześniejsze rezolucje: rezolucję z dnia 23 października 2012 r. w sprawie stosunków handlowych i gospodarczych ze Stanami Zjednoczonymi¹, rezolucję z dnia 23 maja 2013 r. w sprawie negocjacji UE dotyczących handlu i inwestycji ze Stanami Zjednoczonymi² oraz rezolucję z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie realizowanych przez NSA amerykańskich programów nadzoru, organów nadzoru w różnych państwach członkowskich oraz ich wpływu na prawa podstawowe obywateli UE oraz na współpracę transatlantycką w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i spraw wewnętrznych³,
  - uwzględniając rezolucję z dnia 15 stycznia 2015 r. w sprawie sprawozdania rocznego dotyczącego działalności Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w 2013 r.,
  - uwzględniając petycje: 1221-13, 1635-13, 1960-13, 2694-13, 2721-13, 2859-13, 0149-14, 0184-14, 0195-14, 0242-14, 0589-14, 0706-14, 0722-14, 0738-14, 0783-14, 0949-14, 0973-14, 1032-14, 1122-14, 1336-14, 1575-14, 1649-14, 2062-14, 2143-14, 2268-14, 2314-14, 2328-14, 2647-14 i 0033-15,
  - uwzględniając dochodzenie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich w sprawie przejrzystości negocjacji dotyczących transatlantyckiego partnerstwa w sprawie handlu i inwestycji oraz udziału społeczeństwa w tych negocjacjach (OI/10/2014/RA),
  - uwzględniając wyniki konsultacji społecznych prowadzonych przez Komisję na temat ochrony inwestycji i mechanizmu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w ramach TTIP,
  - uwzględniając pismo skierowane w dniu 5 czerwca 2014 r. przez głównego negocjatora UE Ignacia Garcíi-Bercero do jego amerykańskiego partnera Daniela Mullany'ego, w którym stwierdził on, że „wszystkie dokumenty dotyczące negocjacji pozostaną niejawnie przez maksymalnie 30 lat”,
- A. mając na uwadze, że Komisja prowadzi obecnie w imieniu Unii Europejskiej negocjacje w sprawie gruntownego, kompleksowego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego o wysokich standardach ze Stanami Zjednoczonymi (transatlantyckie partnerstwo handlowo-inwestycyjne, TTIP), które ma na celu wspieranie i ułatwianie wymiany

¹ Dz.U. C 68 E z 7.3.2014, s. 53.

² Teksty przyjęte, P7_TA(2013)0227.

³ Teksty przyjęte, P7_TA(2014)0230.

handlowej towarów i usług oraz zwiększanie inwestycji, między innymi poprzez usunięcie barier w handlu; mając na uwadze, że wielu obywateli UE wyraziło uzasadnione obawy, że porozumienie to może stanowić zagrożenie dla podstawowych regulacji UE, w szczególności w dziedzinie praw pracowniczych, ochrony środowiska i norm bezpieczeństwa żywności;

- B. mając na uwadze, że przewodniczący Juncker poprosił wszystkich członków przyszłej Komisji, by „podawali do wiadomości publicznej wszystkie kontakty i spotkania, jakie odbywają z organizacjami zawodowymi lub osobami samozatrudnionymi na temat wszelkich zagadnień dotyczących opracowywania i wdrażania polityki UE” w odniesieniu do szeroko zakrojonego partnerstwa handlowo-inwestycyjnego z USA, które Komisja obecnie negocjuje w imieniu UE; mając na uwadze, że jedynym skutecznym sposobem uniknięcia publicznego zamieszania i nieporozumień jest zwiększenie przejrzystości i większy wysiłek w celu proaktywnego informowania w toku debaty publicznej;
- C. mając na uwadze, że celem TTIP jest zwiększenie handlu i inwestycji między UE i USA bez naruszania zasad ustanowionych we wspólnotowym dorobku prawnym, nie zakłócając zrównoważonego wzrostu gospodarczego, tworzenia godziwych miejsc pracy lub propagowania europejskiego modelu społecznego;
- D. mając na uwadze, że negocjacje spotkały się z bezprecedensowym zainteresowaniem opinii publicznej ze względu na potencjalne skutki gospodarcze, społeczne i polityczne TTIP oraz niejawni sposób prowadzenia negocjacji;
- E. mając na uwadze, że były przewodniczący Komisji José Manuel Barroso wezwał społeczeństwo obywatelskie do odegrania konstruktywnej i zaangażowanej roli w negocjacjach w sprawie TTIP;
- F. mając na uwadze, że społeczeństwo obywatelskie wyraża obawy dotyczące TTIP;
- G. mając na uwadze, że w dniu 10 września 2014 r. Komisja odmówiła zarejestrowania europejskiej inicjatywy obywatelskiej „Stop TTIP”, oceniając, że inicjatywa ta wykracza poza kompetencje Komisji w zakresie przedstawiania projektów unijnych aktów prawnych niezbędnych do stosowania Traktatów; mając na uwadze, że inicjatywa „Stop TTIP” została następnie uruchomiona poza procedurą przewidzianą w rozporządzeniu nr 211/2011 i zebrano już pod nią ponad milion podpisów; mając na uwadze, że Komisja Petycji otrzymała wiele petycji od osób zaniepokojonych TTIP; mając na uwadze, że składający petycje niepokoiли się głównie zagrożeniami związanymi z bezpieczeństwem i jakością importowanej żywności, przekazywaniem danych z UE do USA, w szczególności informacji o osobach fizycznych i prawnych gromadzonych przez USA (prawo obywateli UE do cyfrowego samostanowienia), brakiem przejrzystości w negocjacjach, potencjalnymi negatywnymi skutkami gospodarczymi TTIP, w szczególności w dziedzinie zatrudnienia i wynagrodzeń, oraz przekazywaniem korporacjom przysługujących organom publicznym uprawnień regulacyjnych za pomocą mechanizmu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem;
- H. mając na uwadze, że prawo obywateli UE do publicznego dostępu do dokumentów będących w posiadaniu instytucji UE jest prawem podstawowym, które ma zapewnić ich udział w procesie podejmowania decyzji w UE oraz pociąganie UE i jej instytucji do

odpowiedzialności, co zwiększa demokratyczny charakter Unii;

- I. mając na uwadze, że wszystkie petycje składane przez obywateli UE, w których zebrano dziesiątki tysięcy podpisów obywateli UE, wyrażają wyraźnie krytyczne stanowisko wobec negocjacji TTIP i ostrzegają przed zagrożeniami, jakie porozumienie to stworzy dla europejskiego stylu życia, zwłaszcza pod względem społecznym, gospodarczym, środowiskowym i demokratycznym;
- J. mając na uwadze, że w ramach dochodzenia Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich z lipca 2014 r. dotyczącego przejrzystości TTIP poddano kontroli nieudostępnienie kluczowych dokumentów i zbadano zarzut przyznania niektórym zainteresowanym stronom uprzywilejowanego dostępu; mając na uwadze, że Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich otrzymał ponad 6 000 e-maili w odpowiedzi na swoje konsultacje społeczne w sprawie TTIP;
- K. mając na uwadze, że w dziedzinie społecznej w rozmaitych petycjach wyrażono poważne obawy co do potencjalnego negatywnego wpływu porozumienia na zdrowie publiczne, unijne systemy ochrony zdrowia oraz usługi użyteczności publicznej w ogólności, a także na systemy emerytalne; mając na uwadze, że pojawiają się obawy związane z pogorszeniem warunków pracy ze względu na brak regulacji stosunków pracy i brak kultury układów zbiorowych w USA;
- L. mając na uwadze, że po przeprowadzeniu dochodzenia, Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich wyraził zaniepokojenie brakiem przejrzystości i udziału społeczeństwa w negocjacjach dotyczących TTIP;
- M. mając na uwadze, że w większości otrzymanych petycji wyraźnie opowiedziano się za wstrzymaniem negocjacji przez Komisję lub za ostatecznym odrzuceniem tego porozumienia przez Parlament Europejski;
  1. podkreśla znaczenie rozwoju zrównoważonego handlu i stosunków inwestycyjnych między Unią Europejską i Stanami Zjednoczonymi, z odpowiednimi gwarancjami mającymi na celu ustanowienie na szczeblu ogólnościowym najwyższych standardów pracowniczych, społecznych, zdrowotnych i środowiskowych, tak by wesprzeć wzrost i zatrudnienie, a także tworzyć nowe możliwości gospodarcze oraz uregulować globalizację, by wykluczyć dumping socjalny i środowiskowy;
  2. z zadowoleniem przyjmuje cel zniesienia barier technicznych w handlu i zmniejszenia zbędnych rozbieżności regulacyjnych między UE i USA, których nie można uzasadnić odmiennym podejściem do ochrony i zarządzania ryzykiem, takich jak podwójne procedury, niespójne wymogi dotyczące produktów czy podwójne testowanie;
  3. wzywa Komisję do sprzeciwienia się ujęciu rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w TTIP, jeżeli negocjacje będą nadal prowadzone, ponieważ istnieją inne możliwości egzekwowania ochrony inwestycji, takie jak krajowe środki odwoławcze;
  4. zauważa, że zgodność regulacyjna nie może naruszać usług użyteczności publicznej ani nadrzędnego suwerennego prawa do regulacji zgodnie z zasadą ostrożności w dziedzinie zdrowia, dostępu do leków, ochrony danych, praw konsumenckich, praw pracowniczych,

ochrony środowiska, dobrostanu zwierząt, zapobiegawczej ochrony konsumentów oraz różnorodności kulturowej, według uznania organów publicznych każdej ze stron;

5. wzywa Komisję do dopilnowania, aby europejskie normy ochrony środowiska pozostały na obecnym poziomie;
6. podkreśla, że usługi i produkty kulturowe powinny być uznane za odmienne od pozostałych komercyjnych usług i produktów, i odmiennie traktowane, jak przewidziano w tzw. wyjątku kulturalnym;
7. podkreśla znaczenie pakietu dotyczącego mobilności i wprowadzenia wzajemności wizowej dla obywateli wszystkich państw członkowskich UE, przypominając, że ułatwienia wizowe dla europejskich dostawców usług i towarów są jednym z najważniejszych elementów pełnego wykorzystania potencjału porozumienia TTIP;
8. podkreśla, że USA nie ratyfikowały konwencji Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP) o podstawowych standardach pracy obejmujących takie prawa jak rokowania zbiorowe, wolność zrzeszania się i prawo do organizowania się;
9. podkreśla, że demokratyczne podejmowanie decyzji w miejscu pracy może zostać podważone, jeżeli ochrona pracowników będzie postrzegana jako bariera w handlu;
10. zauważa, że Komisja dołożyła rzeczywistych starań, aby zwiększyć przejrzystość procesu negocjacji TTIP, zwłaszcza w świetle publikacji europejskich wytycznych dotyczących negocjacji TTIP (1103/13 CL 1); stwierdza, że ten zasadniczy dokument został ujawniony dopiero w dniu 9 października 2014 r., podczas gdy negocjacje rozpoczęto w czerwcu 2013 r.; przypomina, że Komisja jest w każdych okolicznościach prawnie zobowiązana do przestrzegania przepisów dotyczących publicznego dostępu do dokumentów zawartych w rozporządzeniu 1049/2001; wyraża ubolewanie, że dostęp posłów do Parlamentu Europejskiego do dokumentów negocjacyjnych TTIP do dziś pozostaje niezwykle ograniczony; podkreśla, że dokumenty dostępne w zastrzeżonej czytelnicy PE nie zawierają żadnych skonsolidowanych materiałów ani tekstów przedstawionych przez USA; podkreśla potrzebę zapewnienia przejrzystości w drodze bezpośredniego i otwartego dialogu w formie konsultacji społecznych ze wszystkimi zainteresowanymi stronami;
11. z zadowoleniem przyjmuje dochodzenie Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich dotyczące konieczności bardziej proaktywnego ujawniania dokumentów; wzywa Komisję, by niezwłocznie wdrożyła zalecenia rzecznika dotyczące publicznego dostępu do skonsolidowanych dokumentów negocjacyjnych, proaktywniejszego ujawniania dokumentów dotyczących TTIP i większej przejrzystości w odniesieniu do posiedzeń urzędników Komisji z organizacjami przedsiębiorców, grupami lobbystów i organizacjami pozarządowymi na temat TTIP; uważa, że bardziej proaktywne podejście do przejrzystości ze strony Komisji nadałoby procesowi negocjacji bardziej demokratyczny i prawowity charakter z perspektywy obywateli, i w związku z tym wzywa Komisję do opublikowania wszystkich dokumentów negocjacyjnych, w tym ofert składanych UE przez USA, na wzór standardowej praktyki stosowanej we wszystkich międzynarodowych negocjacjach handlowych prowadzonych pod auspicjami Światowej Organizacji Handlu, a także do wspierania szerszego udziału i większego zaangażowania w procesie negocjacji różnych zainteresowanych podmiotów, w szczególności

społeczeństwa obywatelskiego i organizacji konsumentów;

12. zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby lista dokumentów dotyczących TTIP dostępnych na jej specjalnej stronie internetowej poświęconej polityce handlowej była dostępna, pełna i wyczerpująca, oraz o ułatwienie dostępu do tych informacji w drodze regularnych posiedzeń ze związkami zawodowymi, organizacjami pozarządowymi i organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; podkreśla, że najważniejsze dokumenty, zwłaszcza dotyczące stanowisk negocjacyjnych UE, powinny być dostępne we wszystkich językach urzędowych UE, dzięki czemu wszyscy obywatele Unii będą mieli rzeczywisty dostęp do dokumentów i możliwość ich pełnego zrozumienia;
13. zwraca się do Komisji, by informowała Parlament Europejski niezwłocznie, wyczerpująco i na wszystkich etapach procedury, zgodnie z wyrokiem Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej w sprawie C-358/11; apeluje ponadto do Komisji, aby zagwarantowała wszystkim posłom do PE dostęp do wszystkich poufnych dokumentów i zamieściła skonsolidowane teksty w wykazie dokumentów, z którymi posłowie do PE mogą się zapoznać;
14. wyraża ubolewanie, że petycja złożona przez ponad półtora miliona Europejczyków nie została zakwalifikowana przez Komisję jako europejska inicjatywa obywatelska z powodu ograniczeń uregulowań prawnych w tym zakresie; ubolewa, że w rezultacie ograniczenia te oznaczają, że jakakolwiek europejska inicjatywa obywatelska w dziedzinie handlu mogłaby być dopuszczalna tylko po wejściu w życie odnośnej umowy handlowej oraz że taka inicjatywa, która ma na celu wywarcie wpływu na toczące się negocjacje handlowe, nie jest dopuszczalna w ramach obecnych przepisów;
15. uważa, że z uwagi na interes publiczny ochrony danych nie można wykorzystywać jako automatycznej przeszkody w publicznej kontroli działalności lobbingowej w związku z TTIP oraz że istnieje możliwość zaradzenia obawom dotyczącym ochrony danych poprzez informowanie uczestników zapraszanych na spotkania o zamiarze ujawnienia ich nazwisk oraz jasne zastrzeżenie, że TTIP nie może podważać prawa obywateli UE do cyfrowego samostanowienia lub zgodności z unijnymi przepisami dotyczącymi ochrony danych oraz że musi w szczególności uwzględniać wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (C-132/12) w sprawie „prawa do bycia zapomnianym” oraz wniosek dotyczący ogólnego rozporządzenia o ochronie danych; zwraca się do Komisji o dopilnowanie, aby ochrona danych nie była przedmiotem negocjacji, tak aby zapewnić zgodność z art. 7 i 8 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
16. podkreśla delikatny charakter niektórych obszarów negocjacji, w których kompromisy są nie do przyjęcia, takich jak sektor rolnictwa, gdzie UE i USA różnie postrzegają kwestię organizmów zmodyfikowanych genetycznie (GMO), wymogów dotyczących etykietowania, klonowania, wymogów dotyczących środowiska i wszelkich innych norm dotyczących zdrowia konsumenta i zwierząt; zachęca Komisję do przyjęcia w związku z tym „pozytywnego” podejścia opartego na wykazie jako warunku wstępnym w celu wyjaśnienia tej kwestii wszystkim zainteresowanym stronom; apeluje zatem o to, aby dziedziny te nie były przedmiotem współpracy regulacyjnej ani jakichkolwiek dodatkowych zasad dotyczących norm sanitarnych i fitosanitarnych oraz barier technicznych w handlu; wzywa do ustanowienia jasnych zasad etykietowania, które

zwiększą możliwości wyboru dla konsumentów, w przypadku tych obszarów, w których występuje już handel w sektorach wrażliwych, takich jak GMO;

17. podkreśla wysoki poziom publicznej kontroli nad porozumieniem za pośrednictwem petycji, których autorzy wyrażali poważne obawy dotyczące przejrzystości negocjacji i negatywnych skutków dla praw pracowniczych i usług użyteczności publicznej, w tym opieki zdrowotnej, świadczeń socjalnych, edukacji, wody i infrastruktury sanitarnej;
18. apeluje do Komisji, aby zdecydowanie zobowiązała się do ścisłego przestrzegania norm dotyczących bezpieczeństwa żywności, zdrowia ludzi i zwierząt oraz dobrostanu zwierząt, określonych w prawodawstwie UE, a także dopilnowała zachowania i przestrzegania podstawowych wartości UE, takich jak zasada ostrożności, uznawanie zwierząt za istoty czujące zgodnie z art. 13 TFUE, a także Karty praw podstawowych Unii Europejskiej;
19. apeluje do Komisji, aby nie dopuszczała do obrotu na rynku UE produktów, które nie zostały wytworzone zgodnie z unijnymi normami bezpieczeństwa żywności, zdrowia ludzi i zwierząt oraz dobrostanu zwierząt;
20. wzywa Komisję, by dopilnowała, aby produkty takie jak GMO lub produkty pochodzące ze sklonowanych zwierząt i ich potomstwa lub zawierające substancje zakazane w UE nie były wprowadzane do obrotu na rynku UE ani nie wchodziły do unijnego łańcucha dostaw żywności;
21. podkreśla, że ochrona konsumenta oraz zgodność żywności i towarów z bardziej rygorystycznymi europejskimi normami jakości i bezpieczeństwa, najwyższe standardy ochrony środowiska i ścisła kontrola emisji przemysłowych w UE i USA oraz odpowiednie gwarancje ochrony danych osobowych obywateli muszą stanowić rdzeń negocjacji dotyczących TTIP, prowadząc do:
  - pełnej przejrzystości i publicznego dostępu do danych klinicznych pochodzących z badań klinicznych produktów farmaceutycznych;
  - pełnej przejrzystości i publicznego dostępu do danych klinicznych pochodzących z testów klinicznych sprzętu medycznego;
  - ochrony życia i zdrowia człowieka, zwierząt i roślin poprzez poszanowanie i podtrzymywanie wrażliwości i podstawowych wartości każdej ze stron, takich jak unijna zasada ostrożności;a także podkreśla, że negocjatorzy nie mogą podejmować żadnych zobowiązań w zakresie ochrony danych w ramach TTIP przed zakończeniem trwających w UE i USA prac legislacyjnych w tej dziedzinie;
22. podkreśla, że poszanowanie suwerenności każdego państwa i suwerenności Unii Europejskiej jako takiej w zakresie uchwalania ustawodawstwa i regulacji gospodarki musi stanowić rdzeń negocjacji dotyczących TTIP;
23. wzywa Komisję, by wskazała, w jaki sposób i kiedy zastosuje każdy z zaproponowanych środków oraz jakie działania podejmie w związku z wyżej wspomnianymi petycjami;

uważa, że w związku z toczącymi się negocjacjami wskazane byłoby, żeby Komisja podjęła dalsze działania w terminie dwóch miesięcy, tj. do dnia 31 maja 2015 r.;

24. zauważa, że Komisja otrzymała łącznie niemal 150 000 odpowiedzi w ramach konsultacji społecznych w sprawie ochrony inwestycji i rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem w porozumieniu o transatlantyckim partnerstwie handlowo-inwestycyjnym, w których 97% respondentów odrzuciło możliwość ujęcia w TTIP rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem; podkreśla, że wielu respondentów niepokoi kwestia zgodności wszelkich mechanizmów rozstrzygania sporów między inwestorem a państwem z unijnym systemem sądowym, a w szczególności kwestia przestrzegania jurysdykcji Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i kompetencji regulacyjnej rządów; zauważa, że wyjątkowo dużo odpowiedzi przyszło od osób indywidualnych, co podkreśla skalę mobilizacji społeczeństwa w kwestii TTIP, oraz że niektórzy respondenci, tacy jak związki zawodowe czy duże organizacje społeczeństwa obywatelskiego, reprezentują wielu indywidualnych członków, których liczba dalece przekracza całkowitą liczbę odpowiedzi otrzymanych przez Komisję; podkreśla, że przepisy dotyczące ochrony inwestycji powinny gwarantować zdolność regulacyjną państwa, i uważa, że pod tym względem Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej powinien zachować wyłączną właściwość w zakresie ostatecznej wykładni prawa Unii Europejskiej.

WYNIK GŁOSOWANIA KOŃCOWEGO W KOMISJI

Data przyjęcia	16.4.2015
Wynik głosowania końcowego	+: 25 -: 2 0: 3
Posłowie obecni podczas głosowania końcowego	Marina Albiol Guzmán, Margrete Auken, Beatriz Becerra Basterrechea, Heinz K. Becker, Soledad Cabezón Ruiz, Andrea Cozzolino, Pál Csáky, Miriam Dalli, Rosa Estaràs Ferragut, Eleonora Evi, Lidia Joanna Geringer de Oedenberg, Sylvie Goddyn, Peter Jahr, Rikke Karlsson, Jude Kirton-Darling, Svetoslav Hristov Malinov, Notis Marias, Edouard Martin, Roberta Metsola, Julia Pitera, Gabriele Preuß, Laurențiu Rebega, Sofia Sakorafa, Jarosław Wałęsa, Cecilia Wikström, Tatjana Ždanoka
Zastępcy obecni podczas głosowania końcowego	Michela Giuffrida, Jérôme Lavrilleux, Josep-Maria Terricabras, Ángela Vallina, Rainer Wieland
Zastępcy (art. 200 ust. 2) obecni podczas głosowania końcowego	Isabella Adinolfi, José Blanco López, Paul Brannen